

Ella Perälä

YHDISTYKSEN KIRJANPITO

Oppimistehtävä Yhdistyksen- ja asunto-osakeyhtiön talous -opintojaksolle

YHDISTYKSEN KIRJANPITO

Oppimistehtävä Yhdistyksen- ja asunto-osakeyhtiöntalous -opintojaksolle

Ella Perälä
Opinnäytetyö
Kevät 2018
Liiketalouden koulutusohjelma
Oulun ammattikorkeakoulu

TIIVISTELMÄ

Oulun ammattikorkeakoulu

Liiketalouden koulutusohjelma, taloushallinnon suuntautumisvaihtoehto

Tekijä: Ella Perälä

Opinnäytetyön nimi: Yhdistyksen kirjanpito

Työn ohjaaja: Leena Yrttiaho

Työn valmistumislukukausi ja -vuosi: Kevät 2018

Sivumäärä: 32 + 33

Opinnäytetyöni tavoitteena oli laatia yhdistyksen kirjanpitoa käsittelevä oppimistehtävä Yhdistyksen- ja asunto-osakeyhtiön talous nimiselle opintojaksolle. Opinnäytetyön toimeksiantaja on Oulun ammattikorkeakoulun liiketalouden osasto. Opintojaksolle tarvittiin oppimistehtävä, joka käsittelee kokonaisvaltaisesti yhdistyksen kirjanpitoa. Opinnäytetyö on toiminnallinen kehittämistehtävä, jossa on sekä teoriaosuus että opintomateriaali.

Opinnäytetyön teoriaosuudessa käsitellään yleisesti yhdistyksiä, yhdistyksen kirjanpitoa ja sen erityispiirteitä sekä tilinpäätöstä. Teoriaosuuden tietoperusta koostuu uusimmista yhdistyksen kirjanpitoa käsittelevistä lähteistä, kirjallisuudesta sekä useista lakiteksteistä.

Opintomateriaalissa on kuvitteellisen yhdistyksen yhden kuukauden tositteet, jotka kirjataan maksuperusteisesti kirjanpitoon ja laaditaan yhdistyksen tilinpäätös. Opintomateriaali on toteutettu Excel-taulukkolaskentaohjelmalla. Opintojaksolla tehtävät on tarkoitus tehdä Excel-taulukoita hyödyntäen. Opintomateriaalin tehtävien tarkoituksena on antaa opiskelijalle kokonaiskuva yhdistyksen kirjanpidosta, tilinpäätöksestä ja niihin liittyvistä erityispiirteistä.

Asiasanat: yhdistys, kirjanpito, tilinpäätös, opintomateriaali

ABSTRACT

Oulu University of Applied Sciences
Degree programme in Business Economics, Option of Financial Administration

Author: Ella Perälä

Title of thesis: Accounting of the association

Supervisor: Leena Yrttiaho

Term and year when the thesis was submitted: Spring 2018 Number of pages: 32 + 33

The aim of the thesis was to create a study material for the course Accounting for Associations and Housing Corporations regarding bookkeeping of a association. The assigner of this thesis is Oulu University of Applied Sciences, the Department of Business Economics. The department needed for a learning task for the study module that would help a student to get a general view of bookkeeping of a association. This thesis is a functional development task which consists of a study material and a theory part.

The theoretical part of the thesis deals with the association in general, the association's accounting and financial statements. The theoretical part contains sources that have the latest information on the association accounts, as well as the literature concerning the field of association's accounting and legal texts on association, accounting and taxation.

The study material contains one month's vouchers of an fictitious association. The one month's vouchers are recorded in the bookkeeping and the financial statements are drawn up. The study material has been prepared in Excel spreadsheet program and the learning task should be done in Excel. The purpose of the learning task is to give students an overall picture of the accounting in association. The study material is attached to the thesis report.

Keywords: association, accounting, financial statements, study material

SISÄLLYS

1	JOHDANTO	7
2	YLEISTÄ YHDISTYKSISTÄ.....	9
2.1	Hallinto	10
2.2	Verotus.....	11
3	YHDISTYKSEN KIRJANPITO	13
3.1	Tosite	13
3.2	Tililuettelo	14
3.3	Avustukset.....	14
3.4	Lahjoitukset	15
3.5	Apurahat.....	16
3.6	Rahastot	16
3.6.1	Määrätarkoitukseen sidotut rahastot	17
3.6.2	Omakatteinen rahasto	18
3.6.3	Vapaat rahastot.....	18
4	YHDISTYKSEN TILINPÄÄTÖS	20
4.1	Tuloslaskelma	20
4.1.1	Varsinainen toiminta.....	21
4.1.2	Varainhankinta	21
4.1.3	Sijoitus- ja rahoitustoiminta	22
4.2	Tase	22
4.3	Liitetiedot.....	23
4.4	Toimintakertomus.....	24
4.5	Toiminnantarkastus	25
5	OPPIMISTEHTÄVÄN LAATIMISPROSESSI	26
6	JOHTOPÄÄTÖKSET JA POHDINTA	28
	LÄHTEET.....	30
	LIITEET	32

1 JOHDANTO

Suomessa on yli satatuhatta rekisteröityä yhdistystä ja lisäksi vielä rekisteröimättömiä. Vuosittain uusia yhdistyksiä rekisteröidään yli kaksituhatta. (Patentti- ja rekisterihallitus 2018, viitattu 17.1.2018.) Yhdistystoiminta koskee siis useimpia ihmisiä Suomessa. Yhdistyksiä ja niiden toimintaa säätelee yhdistyslaki. Yhdistyksen kirjanpidossa on eroja verrattuna liikeyrityksen kirjanpitoon. Tämän opinnäytetyön tarkoitus on keskittyä näihin eroihin.

Opinnäytetyön aihe on yhdistyksen kirjanpito ja toimeksiantajana on Oulun ammattikorkeakoulun liiketalouden osasto. Opinnäytetyön tavoitteena on laatia Yhdistyksen- ja asunto-osakeyhtiön –talous nimiselle opintojaksolle oppimistehtävä, joka käsittelee kokonaisvaltaisesti yhdistyksen kirjanpitoa. Opinnäytetyö on rajattu koskemaan yhdistyksen yleisiä asioita, kirjanpitoa ja sen erityispiirteitä sekä tilinpäätöstä. Yhdistyksen tulo- ja arvolisäverotusta käsitellään opinnäytetyössä vain lyhyesti.

Opinnäytetyön aiheenvalintaan vaikutti oma kiinnostus työn kautta yhdistysten kirjanpidon erityispiirteisiin ja halu oppia lisää yhdistysten kirjanpidosta. Opinnäytetyö on tärkeä, koska kyseiselle opintojaksolle tarvittiin tällaista oppimistehtävää, koska opintojaksolla opiskelijan on tarkoitus saada kokonaiskuva yhdistyksen kirjanpidosta ja sen erityispiirteistä sekä tilinpäätöksen laatimisesta.

Opinnäytetyön tietoperustassa on käytetty yhdistyksiä, kirjanpitoa ja verotusta käsitteleviä ajantasaisia lakeja. Lisäksi lähteenä on käytetty kirjanpitolautakunnan ohjeistuksia ja lausuntoja, Verohallinnon ohjeistuksia, Patentti- ja rekisterihallituksen ohjeistuksia sekä monipuolisesti eri kirjallisuuslähteitä. Lähteinä on pyritty käyttämään uusimpia saatavilla olevia julkaisuja. Opinnäytetyön tutkimuskysymyksiä ovat: Mitkä ovat yhdistyksen kirjanpidon erityispiirteet? Miten yhdistyksen kirjanpito tulisi laatia?

Opinnäytetyö on toiminnallinen kehittämistehtävä, eli opinnäytetyö jakautuu teoriaosuuteen sekä oppimistehtävän laatimiseen. Opinnäytetyön teoriaosuudessa käsitellään yhdistyksiä yleisesti sekä yhdistyksen kirjanpidon erityispiirteitä, kuten lahjoituksia, avustuksia ja erilaisia rahastoja, yhdistyk-

sen verotusta sekä yhdistyksen tilinpäätöstä. Teoriaosuudessa keskitytään yhdistykselle tyypillisiin tapahtumiin. Teoriaosuuden jälkeen raportissa kerrotaan myös toiminnallisesta osuudesta eli oppimistehtävän laatimisprosessista.

Oppimistehtävässä on laadittu kuvitteellisen yhdistyksen yhden kuukauden tositteet, tililuettelo, päiväkirja ja pääkirja. Opiskelijan on tarkoitus laatia aineiston avulla yhdistyksen yhden kuukauden kirjanpito, tilinpäätös, tuloslaskelma ja tase. Oppimistehtävän kuvitteellisen yhdistyksen yhden kuukauden tositteiden mallina on käytetty oululaisen yhdistyksen kirjanpidon tositteita.

2 YLEISTÄ YHDISTYKSISTÄ

Yhdistyksenä pidetään sellaista yhteenliittymää, jolla on jokin aatteellinen tarkoitus, vähintään kolme jäsentä ja sen toiminta on pysyväksi tarkoitettua (Loimu 2013, 23). Yhdistyksen voi perustaa aatteellisen tarkoituksen toteuttamista varten, mutta tarkoitus ei voi kuitenkaan olla lain eikä hyvien tapojen vastainen (Yhdistyslaki 503/1989 1:1 §). Yhdistys voi olla joko rekisteröity tai rekisteröimätön. Rekisteröimätön yhdistys ei ole oikeushenkilö. Rekisteröimättömän yhdistyksen sitoumuksesta vastaavat toimeen osallistuneet henkilöt henkilökohtaisesti sekä yhteisvastuullisesti. (Loimu 2013, 27.) Suomessa on yli satatuhatta rekisteröityä yhdistystä (Patentti- ja rekisterihallitus 2018, viitattu 17.1.2018). Rekisteröimättömistä yhdistyksistä ei ole saatavilla tilastoja, joten lukumäärää on vaikea arvioida. Yhdistyksien toimintaa säätelee yhdistyslaki. (Halila & Tarasti 2017, 18.)

Yhdistyksen perustajana olevan luonnollisen henkilön on oltava vähintään 15-vuotias. Perustajana on mahdollista olla myös rekisteröity oikeushenkilö. Yhdistystä perustettaessa laaditaan perustamiskirja, josta käy ilmi aie perustaa yhdistys, yhdistyksen nimi sekä yhdistyksen säännöt. Kolmen yhdistyksen jäseneksi liittyvän henkilön on allekirjoitettava perustamiskirja. (Kallio, Pöyhönen & Vierros 2016, 36.) Yhdistyksen perustamisen yhteydessä järjestetään usein perustamiskokous, mutta tämä ei kuitenkaan ole välttämätöntä (Halila & Tarasti 2017, 105)

Jäsenenä yhdistyksessä voi olla joko yksityinen henkilö, yhteisö tai säätiö (Yhdistyslaki 503/1989 3:10.1 §). Jäsenenä oleville yksityishenkilöille ei ole yhdistyslaissa kelpoisuusvaatimuksia, mutta vaatimuksia voidaan esittää yhdistyksen säännöissä (Halila & Tarasti 2017, 151). Yhdistyksen on pidettävä jäsenistään luetteloa, josta on käytävä ilmi kunkin jäsenen nimi sekä kotipaikka (Yhdistyslaki 503/1989 3:11.1 §). Yhdistyksen hallitus päättää jäseneksi hyväksymisestä (Yhdistyslaki 503/1989 3:12 §).

Yhdistyksen jäsen voi milloin tahansa erota yhdistyksestä laatimalla kirjallisen ilmoituksen yhdistyksen hallitukselle tai puheenjohtajalle (Yhdistyslaki 503/1989 3:13 §). Jäsenen eroamisoikeus yhdistyksestä on ehdoton, eli sitä ei voida yhdistyksen säännöillä rajoittaa (Halila & Tarasti 2017, 198). Yhdistyslain mukaan (503/1989 3:14 §) yhdistyksellä on myös mahdollisuus erottaa jäsen, mikäli hän on jättänyt täyttämättä velvoituksensa, on toiminnallaan vahingoittanut yhdistystä tai ei enää täytä laissa tai yhdistyksen säännöissä olevia jäsenyyden ehtoja.

Yhdistyksen toimintaa sääntelee yhdessä yhdistyslain kanssa yhdistyksen säännöt. Yhdistystä ei voida rekisteröidä, jos sillä ei ole sääntöjä. Yhdistyslaki säätelee pakollisista seikoista, jotka on löydyttävä säännöistä. Pakollisten vaatimusten lisäksi säännöissä voidaan määrätä, mistä tahansa yhdistyksen toimintaa koskevasta asiasta, kunhan määräykset eivät ole lainvastaisia. (Halila & Tarasti 2017, 108-109.) Yhdistyksen säännöissä on kerrottava yhdistyksen nimi, kotipaikka, tarkoitus ja toimintamuodot. Säännöissä on myös mainittava yhdistyksen jäsenen velvollisuudet, hallituksen jäsenten lukumäärä, tilintarkastajien sekä toiminnantarkastajien lukumäärä, yhdistyksen tilikausi, yhdistyksen kokousta käsittelevät asiat sekä miten yhdistyksen varat käytetään yhdistyksen purkauksessa. (Yhdistyslaki 503/1989 2:8 §.)

2.1 Hallinto

Yhdistyksen ainoa lakisääteinen toimielin on yhdistyksen hallitus. Yhdistyksen hallitukseen on kuultava vähintään kolme jäsentä. Yhdistyksen säännöissä on mainittava hallituksen jäsenten enimmäismäärä. Hallituksesta on valittava yksi puheenjohtaja, jonka täytyy olla 18 vuotta täyttänyt sekä hänellä on oltava asuinpaikka Suomessa, ellei Patentti- ja rekisterihallitus myönnä poikkeuslupaa. (Kallio ym. 2016, 38.) Hallitus huolehtii yhdistyksen asioista ja toimii yhdistyksen edustajana (Halila & Tarasti 2017, 493). Yhdistyksen hallituksen tehtävä on huolehtia kirjanpidon lainmukaisuudesta ja varainhoidon luotettavuudesta (Yhdistyslaki 503/1989 5:35.1 §).

Yhdistyksen päätösvalta kuuluu yhdistyksen jäsenille, ellei säännöissä toisin mainita (Yhdistyslaki 503/1989 4:16.1 §). Päätösvaltaa jäsenet käyttävät yhdistyksen kokouksessa (Yhdistyslaki 503/1989 4:17.1 §). Jokaisella jäsenellä on käytettävissä yksi ääni, ellei säännöissä mainita toisin (Halila & Tarasti 2017, 265). Yhdistyksen kokouksessa päätöksen perusteena käytetään yksinkertaista enemmistöä, ellei säännöissä toisin mainita (Kallio ym. 2016, 42).

Yhdistyksen päätösvalta on mahdollista antaa myös valtuutetuille. Jos päätösvalta on valtuutetuilla, on säännöissä oltava maininta valtuutettujen lukumäärästä, toimikaudesta, valitsemistavasta ja tehtävistä. Yhdistyksen valtuutetut käyttävät päätösvaltaansa valtuutettujen kokouksessa. (Yhdistyslaki 503/1989 4:17 §.)

Yhdistyksen kokous pidetään säännöissä määrättynä aikana ja jokaisella jäsenellä on oikeus vaatia kokouksen pitämistä. Yhdistyksen ylimääräinen kokous pidetään, kun yhdistyksen kokous niin päättää, hallitus katsoo sen olevan aiheellista tai vähintään yksi kymmenesosa äänioikeutetuista jäsenistä sitä vaatii. Vaatimus yhdistyksen kokouksen pitämisestä esitetään hallitukselle kirjallisesti ja hallituksen on kutsuttava yhdistyksen kokous viipymättä koolle. (Yhdistyslaki 503/1989 5:20 §.)

2.2 Verotus

Tuloverolain (1535/1992 22.1 §) mukaan yhdistys on yleishyödyllinen, kun se toimii yhteiseksi hyväksi aineellisessa, henkisessä, siveellisessä tai yhteiskunnallisessa mielessä, toiminta ei kohdistu rajattuun henkilöpiiriin, toiminta ei tuota osalliselle taloudellista etua osinkona, voitto-osuutena tai muuna hyvityksenä. Rekisteröimätön yhdistys ei voi saada yleishyödyllisyys statusta. Vain yleishyödyllisellä yhdistyksellä on mahdollisuus päästä rajoitetun verovelvollisuuden piiriin. (Kallio ym. 2016, 156.)

Yleishyödyllinen yhdistys on verovelvollinen elinkeinotulostaan. Yleishyödyllisen yhdistyksen elinkeinotulona ei kuitenkaan pidetä toiminnan rahoittamiseksi järjestettyjä arpajaisia, myyjäisiä, kilpailuja, huvitilaisuuksia tai tavarankeräystä, jäsenlehdistä saatuja tuloja, hyödykkeiden myynnin muodossa suoritettua varojenkeräystä tai bingopelin pitämistä. (Tuloverolaki 1535/1992 22 §.)

Yhdistyksen elinkeinotulo verotetaan yleisen yhteisöverokannan mukaan (Myrsky 2014, 129). Yhdistyksen verotettavaksi elinkeinotuloksi voidaan lukea esimerkiksi muille, kuin jäsenille järjestettävä säännöllinen ja laajamittainen koulutus, julkaisutoiminta, joka kohdistuu jäsenistön ulkopuolelle sekä messutapahtumat, joita järjestetään säännöllisesti. Lisäksi elinkeinotoiminnaksi luetaan muu toiminta, jota harjoitetaan samalla tavalla kuin tavanomaista elinkeinoa. (Verohallinto 2017, viitattu 2.3.2018.)

Yleishyödyllisen yhdistyksen henkilökohtaiset tulot ovat verovapaita, lukuun ottamatta kiinteistön tuottamia tuloja. Yhdistyksen verovapaita henkilökohtaisia tuloja ovat esimerkiksi jäsenmaksut,

osingot, korot, vuokratulot osakehuoneistosta, lahjoitukset sekä luovutusvoitot. Yhdistykselle tehtävä vastikkeeton työ eli talkootyö on myös yhdistykselle verovapaata. (Verohallinto 2016b, viitattu 27.1.2018.)

Yleishyödyllinen yhdistys on verovelvollinen muuhun kuin yleishyödylliseen tai yleiseen tarkoitukseen käytetyn kiinteistön tuottamasta tulosta tuloveroprosentin mukaisesti (Tuloverolaki 1535/1992 22.1 §). Jos kiinteistötulo liittyy elinkeinotoimintaan, on se elinkeinotoiminnan tulolähteen tuloa (Verohallinto 2016b, viitattu 27.1.2018).

Yleishyödyllinen yhdistys on arvonlisäverovelvollinen vain, mikäli sen harjoittaman toiminnan tuloa pidetään Tuloverolain mukaan yhdistyksen veronalaisena elinkeinotulona (Arvonlisäverolaki 1501/1993 4 §). Yhdistyksen, jolla on arvonlisäverollista toimintaa, on hakeuduttava arvonlisäverovelvollisten rekisteriin sekä ilmoitettava arvonlisäveron tiedot kausiveroilmoituksella (Myrsky 2014, 317). Yhdistyksen on mahdollista olla arvonlisäverovelvollinen, vaikka se ei olisikaan tuloverovelvollinen, tai toisinpäin (Kallio ym. 2016, 245).

3 YHDISTYKSEN KIRJANPITO

Yhdistys on aina kirjanpitovelvollinen (Kirjanpitolaki 1336/1997 1:1a §). Kirjanpitolautakunta (KILA 1757/2005) tarkentaa kirjanpitovelvollisuuden koskevan myös rekisteröimätöntä aatteellista yhdistystä. Kaikille kirjanpitovelvollisille kirjanpidon tärkeimmät periaatteet, kuten kahdenkertainen kirjanpito, hyvä kirjanpitolata sekä suoriteperusteisuus, ovat yhtenäiset (Kallio ym. 2016, 52). Ensimmäinen yhdistyksen tilikausi aloitetaan perustamiskirjan allekirjoituspäivästä (KILA 1757/2005).

Menot kirjataan kirjanpitoon tuotannontekijän vastaanottamisen perusteella ja tulot kirjataan suoritteiden luovuttamisen perusteella, eli kirjaukset tehdään suoriteperusteisesti (Kirjanpitolaki 1336/1997 2:3 §). Mikäli mikroyritys on yhdistys, on sen mahdollista laatia kirjanpito ja tilinpäätös myös maksuperusteisesti, ellei se ole emoyrityksenä konsernissa (Kirjanpitolaki 1336/1997 3:4.2 §). Kirjanpito laaditaan niin, että kirjauksia on mahdollista tarkastella sekä aikajärjestyksessä että asiajärjestyksessä (Kirjanpitolaki 1336/1997 2:3.1 §).

3.1 Tosite

Kirjausten on kirjanpidossa perustuttava päivätyyn sekä yksilöityyn tositteseen, joka todentaa liiketapahtuman. Tositteen, kirjauksen ja liiketapahtuman yhteyden on oltava todistettavissa. Tositteen avulla on pystyttävä osoittamaan luovutettu suorite, suoritteiden luovutusajankohta, vastaanotettu tuotannontekijä sekä tuotannontekijän vastaanottoajankohta. (Kirjanpitolaki 1336/1997 2:5 §.) Yhdistysten kirjanpidossa esiintyvien vastikkeettomien menojen ja tulojen takia on kiinnitettävä erityistä huomiota siihen, että tositteesta käy ilmi, millä tavalla maksettu meno tai saatu tulo liittyy yhdistyksen toimintaan (Vinnikainen & Perälä 2016, 33).

Mikäli on mahdollista, tosittteen tulisi olla ulkopuolisen tahon antama. (Kirjanpitolaki 1336/1997 2:5§.) Tapahtumista, joihin ei liity toista osapuolta laaditaan muistiotosite. Tällaisia muistiotositteita voivat olla esimerkiksi jaksotustositteet, korjaustositteet tai siirtositteet. (Kirjanpitolautakunta 2011, viitattu 6.1.2017.)

3.2 Tililuettelo

Kirjanpitovelvollisella on oltava jokaiselta tilikaudelta kirjanpitotileistä selkeä ja eritelty tililuettelo, josta selviää tilien sisältö. Liiketapahtumat on kirjattava asianmukaisille kirjanpitotileille ja jokaisen tilin sisällön on pysyttävä samanlaisena. Kirjanpitotilien sisältöä voidaan muuttaa vain erityisen syyn vuoksi. (Kirjanpitolaki 1336/1997 2:2§.) Mikäli kirjanpitotilin sisältöä muutetaan, muutoksen on käytävä ilmi tililuettelosta tai erillisestä asiakirjasta (Kirjanpitolautakunta 2011, viitattu 6.1.2018).

Yhdistysten tililuettelon laatimiselle on kaksi tapaa. Tililuettelo voidaan laatia perustamalla kunkin toiminnanalan kullekin tulo- ja menolajille oma tili tai perustamalla kullekin tulo- ja menolajille oma tili, mutta menot ja tulot kohdistetaan toiminnanaloille kustannuspaikkalaskentaa käyttämällä. (Vinnikainen & Perälä 2016, 29.)

3.3 Avustukset

Yhdistyksen saamien avustusten kirjanpidollinen käsittely riippuu avustuksen käyttötarkoituksesta. (Tomperi 2015, 141.) Kirjanpitolautakunnan (1701/2003) mukaan tilinpäätöksen liitetietona on annettava olennaisuuden periaatteen mukaisesti tarpeelliset lisätiedot saaduista avustuksista.

Yhdistyksen varsinaisen toiminnan yleiseen tukemiseen kohdennettuja avustuksia kutsutaan yleisavustuksiksi (Tomperi 2015, 142). Yleisavustus on usein valtionavustuslain alaista avustusta, jolloin siihen sisältyy palautusehto, eli on palautettava raha, joka jäi jäljelle valtionavustuslain mukaisien kulujen jälkeen. Yleisavustukset esitetään tuloslaskelmassa omana eränään, ennen tilikauden tulosta. (Kallio ym. 2016, 85.)

Varsinaisen toiminnan erityisavustuksia ovat avustukset, jotka ovat kohdennettu johonkin yksittäiseen toimintaan tai projektiin (Kallio ym. 2016, 132). Kirjanpitolautakunnan (KILA 1701/2003) mukaan yksittäiseen menoerään saatu avustus voidaan käsitellä kirjanpidossa menonsiirtona eli kyseessä olevaa menotiliä oikaistaan saadun avustuksen määrällä. Toinen vaihtoehto on käsitellä avustus tuloslaskelmassa omana tuottoeränä varsinaisen toiminnan tuotoissa.

Investointiavustukseksi kutsutaan investointimenojen kattamiseen kohdennettua avustusta. Investointiavustukset esitetään tuloslaskelmassa omana eränään yleisavustusten ryhmässä. Lisäksi investointiavustus esitetään menonsiirtona avustustuottoja sekä investoinnin hankintamenoa pienentäen, jolloin investoinnin kirjanpitoarvoksi taseeseen muodostuu hankintameno, josta on vähennetty saatu avustus. (Kallio ym. 2016, 132.) Kirjanpitolautakunnan (KILA 1701/2003) mukaan investointiavustus on mahdollista käsitellä kirjanpidossa myös merkitsemällä se taseen siirtovelkoihin ja kirjata tuotoiksi tuloslaskelmalle hyödykkeen vaikutusaikana, jolloin suunnitelmanmukaisten poistojen perustana on hyödykkeen koko hankintameno. Valittua kirjausmenetelmää on kuitenkin sovellettava johdonmukaisesti kaikkiin saatuihin investointiavustuksiin sekä valittu menetelmä on ilmoitettava tilinpäätöksen laatimista koskevana liitetietona.

Mikäli investointiavustukseen liittyy palautusehto ja avustuksen palautettavaksi tuleminen näyttää ehdon nojalla todennäköiseltä, on palautettava avustus syytä käsitellä kirjanpidossa varovaisuuden periaatteen mukaisesti velkana, pakollisena varauksena tai liitetietoinformaationa. Avustuksiin liittyvistä palautusehdoista olisi aina syytä kertoa tarkemmin liitetiedoissa. (Vinnikainen & Perälä 2016, 50.)

Yhdistys voi saada myös avustusta korkokuluihin sekä lainojen lyhennyksiin. Tomperin (2015, 143) mukaan korkoavustus esitetään tuloslaskelmassa sijoitus- ja rahoitustoiminnassa omana eränä vähentämässä korkokuluja. Lainanlyhennysavustukset esitetään omana eränä tuloslaskelmassa ennen yleisavustuksia. Lainan lyhentämistä varten saatu avustus voidaan myös siirtää esimerkiksi lainanlyhennysrahastoon tai muuhun vastaavaan oman pääoman erään. Rahastoon siirtämiskirjaus tehdään tilikauden tuloksen jälkeen. (Kallio ym. 2016, 133.)

3.4 Lahjoitukset

Yhdistykset saavat usein erilaisia lahjoituksia. Lahjoituksena on mahdollista saada rahan lisäksi myös muuta omaisuutta, kuten kiinteistöjä, osakkeita tai taideteoksia. Lahjoitus voi olla myös testamenttilahjoitus. (Vinnikainen & Perälä 2016, 38.) Lahjoitukselle on tyypillistä kertaluonteisuus. Lahjoituksena saatujen varojen käyttöön voi liittyä erityismääräyksiä, jolloin lahjoitus on mahdollista rahastoida ja näin ollen varmistaa, että rahat käytetään lahjoituksen antajan haluamaan kohteeseen. Kaikki lahjoitustuotot on esitettävä aina varainhankinnan tuotoissa. (Kallio ym. 2016, 68.)

Kirjanpitolautakunnan (KILA 1607/2000) mukaan lahjoitus arvostetaan kirjanpidossa luovutushetken todennäköiseen luovutushintaan.

Lahjoituskirjaus tehdään kirjanpitoon, kun lahjoitussaaminen on lopullinen (Kallio ym. 2016, 135). Lahjoitusta pidetään lopullisena sen jälkeen, kun lahjoittaja on ilmoittanut saajalle saamisen luovuttamisesta (Lahjanlupauslaki 625/1947 3§).

Perintö- tai lahjaveroa ei tarvitse suorittaa omaisuudesta, joka on testamentilla tai lahjana annettu aatteelliselle yhdistykselle, jonka toiminnalla on tieteellinen, taiteellinen, kansavalistusta, maanpuolustusta tai kotimaista elinkeinoelämää edistävä tarkoitus tai muu yleishyödyllinen tarkoitus (Perintö- ja lahjaverolaki 378/1940 1:2§). Vapautus perintö- ja lahjaverotuksesta edellyttää kuitenkin yhdistyksen yleishyödyllisyyttä (Myrsky 2014, 419).

3.5 Apurahat

Yhdistyksen toiminnan mukaisena tarkoituksena voi olla esimerkiksi taiteellisen tai tieteellisen toiminnan tukeminen erilaisia apurahoja jakamalla (Kallio ym. 2016, 2017). Yhdistyksen myöntämät apurahat ovat vastikkeettomia menoja. Kirjaukset apurahoista tehdään, kun päätös apurahan maksamisesta on tehty ja apurahan saajalle on ilmoitettu myönnetystä apurahasta. (Vinnikainen & Perälä 2016, 52.)

Yhdistykseltä saatu apuraha voi olla saajalleen verovapaata vain, jos se on myönnetty opintoja, tieteellistä tutkimusta tai taiteellista toimintaa varten (Tuloverolaki 1535/1992 82 §). Kaikki muuhun tarkoitukseen saadut apurahat sekä stipendit ovat aina saajalle veronalaista ansiotuloa riippumatta apurahan myöntäjästä (Verohallinto 2016a, viitattu 27.1.2018). Yhdistyksen on ilmoitettava luonnolliselle henkilölle maksamansa apurahat Verohallinnolle, jos suoritus samalle saajalle on vähintään 1000 euroa kalenterivuoden aikana (Kallio ym. 2016, 207).

3.6 Rahastot

Yhdistyksillä on usein taseessaan erilaisia rahastoeriä. Rahastot kertyvät taseeseen pääsääntöisesti aikaisempien tilikausien ylijäämien kautta. Rahastoitu ylimäärä on voinut syntyä toiminnan

tuloksesta tai kertalahjoituksesta. Rahastosaldot ovat näkyvissä taseen vastattavaa-puolella. (Kallio ym. 2016, 102.)

Yhdistysten oman pääoman rahastot voidaan jakaa sidottuihin rahastoihin sekä vapaisiin rahastoihin (Vinnikainen & Perälä 2016, 40). Sidotut rahastot jaetaan muihin käyttötarkoitukseltaan sidottuihin rahastoihin ja omakatteisiin rahastoihin (Kallio ym. 2016, 102).

3.6.1 Määrätarkoitukseen sidotut rahastot

Yhdistyksen taseessa on ilmoitettava erikseen pääoma, jonka käyttöä on rajoitettu erityismääräyksin. Liitetietona on esiteettävä sidotun rahaston pääoman katteena olevien varojen käyttö, kaikki rahaston tapahtumat sekä tiedot rahaston pääomasta ja sen muutoksista. Kirjanpitoasetus 1339/1997 1:6 §.) Käyttöä rajoittava määräys perustuu yhdistyksen ulkopuolisen toimijan tahdonilmaisuuksiin, lahjoitukseen tai testamenttiin (KILA 1884/2012). Rahastoinnin tarkoituksena on osoittaa tilinpäätöksen lukijoille, että yhdistyksen kaikki nettovarallisuus ei ole yhdistyksen vapaassa käytössä (Vinnikainen & Perälä 2016, 41).

Käyttötarkoitukseen sidottu rahasto perustuu lahjoitus- ja testamenttivaroihin ja sen käytöstä on lahjoittaja antanut rajoittavia erityismääräyksiä. Muu sidottu rahasto eroaa omakatteisesta rahastosta siten, ettei sen varoja ole määrätty säilytettävän erillään yhdistyksen muusta varallisuudesta. Mikäli yhdistyksellä on useita sidottuja rahastoja, niiden pääomat on mahdollista esittää yhteissummana taseessa. Jos sidottujen rahastojen pääomat esitetään yhteissummana taseessa, on kuitenkin liitetiedoissa on esitettävä rahastokohtaisesti sidottujen rahastojen tuotot, kulut, varat, velat sekä tiedot pääomasta ja sen muutoksista. (Kallio ym. 2016, 114.)

Hyvä kirjanpito tapa edellyttää, että sidottujen rahastojen liiketapahtumia on mahdollista seurata muusta tilikauden juoksevasta kirjanpidosta erillään, eli seurata rahastoa esimerkiksi omalla kustannuspaikallaan (KILA 1884/2012). Sidottu rahasto puretaan, kun tarkoitus, jota varten se on perustettu, on toteutettu sekä kaikki käytön rajoitukset ovat poistuneet (Vinnikainen & Perälä 2016, 48).

3.6.2 Omakatteinen rahasto

Omakatteinen rahasto on lahjoitus-, testamentti- tai muista vastaavista tuloista muodostettu rahasto, jonka käytöstä on erityismääräyksiä sekä lahjoittajan tai testamentinantajan toivomuksesta rahaston varat on pidettävä erillään yhdistyksen muista varoista. Omakatteisien rahaston varojen käyttämisestä vastaa yhdistyksen johto ja toimielimet. (Kallio ym. 2016, 104.) Omakatteisia rahastoja kutsutaan myös epäitsenäisiksi säätiöiksi (KILA 1884/2012).

Yhdistyksen saadessa lahjoituksen tai testamentin kautta vastikkeetta omaisuutta, merkitään kirjanpitoon todennäköistä luovutushintaa vastaava määrä pääsääntöisesti varainhankinnan ryhmään ja vastakirjaus tehdään taseen vastaavaa puolelle. Rahaston varoille on avattava oma pankkitili, sekä sijoitusomaisuutta varten omat kirjanpidontilit tai vaihtoehtoisesti kustannuspaikka, joka mahdollistaa varallisuuden seuraamisen erillään yhdistyksen muusta varallisuudesta. Varat siirretään omakatteiseen rahastoon tekemällä tuloslaskelmassa siirtokirjaus ennen tilikauden tulosta. Siirtokirjauksen vastakirjaus kirjataan taseen vastattavaa puolelle omakatteiseksi rahastoksi. (Kallio ym. 2016, 107-109.)

Omakatteisten rahastojen pääoma esitetään yhdistyksen taseessa oman pääoman ryhmässä. (KILA 1334/1995). Omakatteisen rahaston varat ilmoitetaan heti pysyvien vastaavien jälkeen taseessa. Omakatteisella rahastolla ei ole vaikutusta yhdistyksen tilikauden yli- tai alijäämään. (Tomperi 2015, 146.)

3.6.3 Vapaat rahastot

Vapaita rahastoja ovat yhdistyksen omien hallintoelinten päätöksellä muodostetut rahastot, joiden käytöstä vastaavat myös jatkossa yhdistyksen hallintoelimet. Vapaa rahasto voi syntyä myös testamentin tai lahjoituksen perusteella, mikäli varojen käytölle ei ole erityismääräyksiä, mutta lahjoittaja on halunnut lahjoituksesta muodostettavan lahjoittajan nimeä kantavan muistorahaston (Vinnikainen & Perälä 2016, 42) Tomperin (2015, 146) mukaan muisto- tai nimikkorahaston lahjoittajien nimet olisi hyvä mainita liitetiedoissa myös rahaston varojen loppumisen jälkeen.

Vapaat rahastot ovat yhdistyksen tuloksen kautta kertynyttä omaa pääomaa. Tuloksen järjestelmistä vapaaehtoisilla rahastoilla ei voida pitää hyvän kirjanpidotavan mukaisena. (Kallio ym. 2016,

126.) Vapaan rahaston pääoma tulee esittää taseessa sidottujen rahastojen jälkeen oman pääoman ryhmässä (Vinnikainen & Perälä 2016, 43).

Vapaiden rahastojen siirrot on kirjattava ainoastaan taseen kautta. Mikäli tilikauden ylijäämä siirretään kokonaan tai osittain vapaaseen rahastoon, se kirjataan vasta tilinpäätöksen vahvistamisen jälkeen taseen ylijäämiä veloittaen ja rahastosaldoa hyvittäen. Jos tilikauden kuluja on tarkoitus kattaa vapaasta rahastosta, kulut jätetään ensin vaikuttamaan tilikauden tulokseen ja vasta tilinpäätöksen vahvistamiseen jälkeen voidaan tehdä rahansiirto rahastoa veloittaen ja taseen yli- tai alijäämää hyvittäen (Kallio ym. 2016, 127.)

4 YHDISTYKSEN TILINPÄÄTÖS

Kirjanpitolain (1336/1997 3:1 §) mukaan tilikaudelta laadittavan tilinpäätöksen on sisällettävä tuloslaskelma, tase, liitetiedot sekä lisäksi rahoituslaskelma, mikäli kirjanpitovelvollinen on suuryritys tai yleisen edun kannalta merkittävä yhteisö. Tilinpäätöksen on annettava oikea ja riittävä kuva tuloksesta ja taloudellisesta asemastaan olennaisuusperiaatteen mukaisesti (Kirjanpitolaki 1336/1997 3:2.1 §).

Yhdistysten sidosryhmät, kuten vapaaehtoiset tai avustusten sekä lahjoitusten antajat odottavat yhdistyksiltä kattavaa ja avointa raportointia toiminnasta ja rahoituksesta (Vinnikainen & Perälä 2016, 56). Yhdistyksen tilinpäätöksen allekirjoittaa yhdistyksen hallitus (Kirjanpitolaki 1336/1997 3:7.2 §).

4.1 Tuloslaskelma

Kirjanpitoasetuksessa (1339/1997 1:3 §) määritellään tuloslaskelmakaava (liite 1), jonka mukaan yhdistyksen tuloslaskelma tulee laatia. Yhdistyksen tuloslaskelmakaavaa kutsutaan yleisesti myös järjestökaavaksi. Yhdistykset laativat usein kuitenkin kaavaa yksityiskohtaisemman tuloslaskelman, koska järjestökaava on melko suppea. (Vinnikainen & Perälä 2016, 68.) Tomperin (2015, 136) mukaan järjestökaava esittää myös yhdistyksen rahankäyttöjärjestyksen.

Yhdistyksellä on mahdollisuus laatia tuloslaskelma myös kiinteistön tuloslaskelmakaavan tai liikeyritykselle suunnatun tuloslaskelmakaavan mukaisesti, mikäli se on tarpeellista oikean ja riittävän kuvan antamiseksi. Molemmissa tapauksissa liitetiedoissa on kuitenkin eriteltävä varsinainen toiminta, varainhankinta, sijoitus- ja rahoitustoiminta sekä yleisavustukset. (Kirjanpitoasetus 1339/1997 1:3 §.)

Yhdistyksen tuloslaskelma jakautuu varsinaiseen toimintaan, varainhankintaan ja sijoitus- ja rahoitustoimintaan. Näiden pääryhmien jälkeen tuloslaskelmassa esitetään vielä yleisavustukset. (Kirjanpitoasetus 1339/1997 1:3 §.) Yleisavustusten ryhmään kirjataan avustukset, jotka ovat annettu vapaasti yhdistyksen käyttöön, eikä niitä ole osoitettu millekään yksittäiselle toiminnanalalle (Vinnikainen & Perälä 2016, 80).

Yhdistyksen tuloslaskelmassa voi esiintyä tilinpäätössiirtoja. Poistoeron muutokset, verotusperusteisten varausten muutokset sekä konserniavustukset ovat harvoin yhdistysten tuloslaskelmissa esiintyviä tilinpäätössiirtoja. Sen sijaan yleisempiä tilinpäätössiirtoja yhdistyksillä ovat sidottujen rahastojen muutokset. (Kallio ym. 2016, 85-86.)

4.1.1 Varsinainen toiminta

Järjestökaavassa ensimmäisenä esitettävä pääryhmä on varsinainen toiminta (Vinnikainen & Perälä 2016, 71). Kirjanpitoasetuksen (1339/1997 1.3.2 §) mukaan varsinainen toiminta on yhdistyksen sääntöjen mukaista toimintaa. Aatteellisessa toiminnassa varsinaisen toiminnan kulujen tulisi aina ylittää varsinaisen toiminnan tuotot, jolloin toiminnasta muodostuu kuluja, joka katetaan esimerkiksi varainhankinnasta saatavilla tuotoilla (Kallio ym. 2016, 59). Varsinainen toiminta esimerkiksi urheiluseuralla voi olla kilpailuiden tai harjoitusten järjestämistä (Loimu 2013, 97.)

Mikäli varsinainen toiminta jakautuu toisistaan poikkeaviin toiminnanaloihin, on jokaisen toiminnanalan tuotot sekä kulut eriteltävä tuloslaskelmassa tai sen liitteenä (Kirjanpitoasetus 1339/1997 1:3.3 §). Tuotot ja kulut jaetaan toiminnanaloittain aiheuttamisperiaatteen mukaisesti. Osa kuluista ja tuotoista on helppo jakaa toiminnanaloittain, mutta yhdistyksellä on myös yhteiskuluja, jotka kuuluvat kaikille toiminnanaloille, eikä niitä voida suoraan jakaa toiminnanaloittain. (Tomperi 2015, 137-138.) Toiminnanaloittain esittäminen edellyttää kuitenkin sellaista laajuutta, että toiminnanaloittain esittäminen on tarkoituksenmukaista. Toiminnanalakohlaiseen erittelyyn tulee myös soveltaa tilinpäätöksen laadintaperiaatteiden johdonmukaisuutta, ja toiminnanalakohtaista erittelyä voidaan näin ollen muuttaa vain erityisestä syystä, joka on mainittava liitetiedoissa. (Vinnikainen & Perälä 2016, 72.)

4.1.2 Varainhankinta

Varainhankinnalla on tarkoitus hankkia yhdistykselle varoja varsinaisen toiminnan rahoittamiseen. Tuotot voivat koostua esimerkiksi keräyksistä, jäsenmaksuista, lahjoituksista, testamenteista, arpajaisista tai myyjäisistä. Varainhankinnan kuluja taas voivat olla esimerkiksi keräyskampanjoista

aiheutuneet kulut, testamenttien hoitokulut ja varainhankintaa hoitavan henkilön palkkakulut. (Kallio ym. 2016, 68.)

Varainhankinnan tuottoihin ei usein liity vastasuoritusta tai vastasuoritus on vain vähäinen saatuun tuloon nähden. Mikäli yhdistys harjoittaa varainhankintatarkoituksessa liiketoimintaa, esitetään myös liiketoiminnan tuotot sekä kulut varainhankinnan ryhmässä. (Vinnikainen & Perälä 2016, 77.)

4.1.3 Sijoitus- ja rahoitustoiminta

Kirjanpitoasetuksen (1339/1997 1.3.1) yhdistyksen tuloslaskelmakaavassa (liite 1) sijoitus- ja rahoitustoiminnan tuotot ja kulut esitetään yhdistettynä varainhankinnan jälkeen. Sijoitus- ja rahoitustoiminnan tuotot syntyvät sijoitus- ja rahoitusomaisuudesta eli esimerkiksi osinkotuotoista, vuokratuotoista, korkotuotoista tai myyntivoitoista. Sijoitus- ja rahoitustoiminnan kulut taas syntyvät omaisuuserien hankinnasta ja hoitamisesta. Kuluja voivat olla esimerkiksi yhtiövastikkeet, lainoista syntyneet korot, verot, sijoitusomaisuuden poistot, myyntitappiot sekä arvonalennukset. (Kallio ym. 2016, 73.)

Mikäli sijoitus- ja rahoitustoimintaan sisältyy olennaisia eriä, joita ei ole tuloslaskelmassa eritelty omille riveilleen, on liitetiedoissa kerrottava näistä eristä. Esimerkiksi liitetiedoissa voidaan kertoa myyntivoitoista tai -tappioista tai realisoitumattomista arvomuutoksista. (Vinnikainen & Perälä 2016, 78.)

4.2 Tase

Yhdistyksen tase laaditaan kirjanpitoasetuksen (1339/1997 1.6.1 §) mukaisen yleisen tasekaavan (liite 2) mukaisesti. Lisäksi kirjanpitoasetuksessa (1339/1997 1.6.4 §) määrätään, että yhdistyksen taseessa on erikseen ilmoitettava pääoma, jonka käyttöä on erityismääräyksillä rajoitettu eli sidotut rahastot. Taseessa on ilmoitettava omana ryhmänä erillään hoidettavat varat eli omakatteiset rahastot (Kirjanpitoasetus 1339/1997 1.6.5 §). Yhdistyksen erityisiä tase-eriä ovat omakatteiset rahastot, sidotut rahastot, vapaat rahastot, peruspääoma ja toimintapääoma (Kallio ym. 2016, 86).

Yhdistykset laativat usein taseensa kirjanpitoasetuksen tasekaavaa (liite 2) yksityiskohtaisemmin. Erityisesti oman pääoman yksityiskohtaisempi esittäminen on usein tarpeellista. Myös yhdistykset saavat laatia taseensa lyhennettynä, mikäli ne eivät ylitä pienyritykselle säädettyjä rajoja. (Vinnikainen & Perälä 2016, 91.)

Yhdistyksillä ei yleensä ole lainkaan alkupääomaa, vaan niiden oma pääoma muodostuu tilikauden ylijäämän perusteella. Tilikauden ylijäämä esitetään omalla rivillä taseessa ja siirretään seuraavan tilikauden aikana edellisten tilikausien ylijäämään. (Vinnikainen & Perälä 2017, 116.) Ylijäämästä syntyneitä pääomia voidaan kerätä esimerkiksi toimintapääomaksi tai käyttöpääomaksi nimettyyn tase-erään (Kallio ym. 2016, 86).

Yhdistyksillä yleinen tase-erä on muut aineelliset hyödykkeet. Tässä erässä voidaan esittää esimerkiksi yhdistyksen lahjoituksena saamat taide-esineet. Yhdistyksillä on myös usein merkittävästi sijoitusomaisuutta eli omaisuutta, joka on voitu saada lahjoituksena tai testamentilla, mutta se ei palvele yhdistyksen varsinaista toimintaa. Merkittävä sijoitusomaisuus voidaan esittää erillään varsinaista toimintaa palvelevasta sijoitusomaisuudesta. Sijoitukset arvostetaan taseessa niiden hankintamenon mukaisesti. (Vinnikainen & Perälä 2016, 104-105.)

4.3 Liitetiedot

Liitetiedoissa on annettava kaikki ne tiedot, jotka ovat tarpeellisia oikean ja riittävän kuvan saavuttamiseksi (Vinnikainen & Perälä 2016, 125). Kirjanpitolain (1336/1997 3.1.1 §) mukaan liitetiedot on esitettävä taseesta, tuloslaskelmasta ja rahoituslaskelmasta. Mikäli liitetiedon perusta ei muuten ole ilmeinen on sen perustuttava sen sisällön todentavaan liitetietotositteeseen. Liitetiedon ja liitetietotositteen yhteyden on oltava todistettavissa vaikeuksista. (Kirjanpitolaki 1336/1997 2.5b §.) Kaikilta kirjanpitovelvollisilta vaadituista liitetiedoista säädetään kirjanpitoasetuksessa.

Yhdistyksen tuloslaskelmasta ei yleensä ilmene tuottojen ja kulujen kokonaismäärä, joten yhdistyksen kokonaistuotot ja -kulut tulisi esittää liitetiedoissa, jotta toiminnan laajuus olisi helpommin ymmärrettävissä. Mikäli varsinaisen toiminnan jakaminen toiminnanaloittain on tarpeellista oikean ja riittävän kuvan saamiseksi, mutta jaottelua ei ole tehty tuloslaskelmassa, on toiminnanaloittain jako esitettävä liitetiedoissa. (Vinnikainen & Perälä 2016, 131,133.) Mikäli yhdistyksen tilinpäätöksessä tehtyjen poistojen kokonaismäärä ei käy ilmi tuloslaskelmasta yhtenä eränä, vaan poistot

rasittavat usean toiminnanalan tai pääryhmän tulosta, esitetään liitetiedoissa tieto kokonaispoistojen määrästä

4.4 Toimintakertomus

Yhdistyslaki ei säätele yhdistyksen toimintakertomuksesta. Yhdistykset noudattavat kirjanpito-laissa annettuja yleisiä säännöksiä toimintakertomuksesta (Leppiniemi & Kaisanlahti 2016, viitattu 28.1.2018).

Toimintakertomuksessa kuvataan kirjanpitovelvollisen toiminnan tuloksellisuutta sekä kehittymistä, taloudellista tilannetta sekä mahdollisia epävarmuustekijöitä ja riskejä. Toimintakertomukseen sisällytetään taloudelliset tunnusluvut sekä tunnusluvut henkilöstöstä ja ympäristövaikutuksista, jos se on tarpeen toimintakertomuksen kuvauksen ymmärtämiseksi. Toimintakertomuksen on oltava kirjanpitovelvollisen kokoon verrattuna tasapuolinen sekä kattava. Tarvittaessa toimintakertomuksessa viitataan tilinpäätökseen tai annetaan tilinpäätöksestä lisätietoja. (Kirjanpitolaki 1336/1997 3.1 §.)

Pienyrietykset ja näin ollen myös pienet yhdistykset ovat vapautettuja toimintakertomuksen laadinasta, mikäli toimintakertomuksen laatimattomuus ei estä oikean ja riittävän kuvan antamista (PMA 3.13.1 §). Kirjanpitovelvollisella on kuitenkin mahdollisuus laatia toimintakertomus myös silloin, kun se ei ole pakollista (Leppiniemi & Kaisanlahti 2016, viitattu 28.1.2018). Yhdistyksillä on usein toimintaa, jonka merkityksellisyys ei käy täysin ilmi tilinpäätöksen taloudellisista luvuista, joten voi olla tarpeellista laatia toimintakertomus (Vinnikainen & Perälä 2016, 181).

Yhdistyksissä laaditaan usein vuosittaisia katsauksia yhdistyksen toiminnasta. Näitä vapaamuotoisia katsauksia ei saa nimetä toimintakertomukseksi vaan sopivampi nimi olisi vuosikertomus (Leppiniemi & Kaisanlahti 2016, viitattu 28.1.2018). Vuosikertomuksen laatii yleensä hallitus ja vuosikertomuksessa kerrotaan yhdistyksen edellisen vuoden toiminnasta. Hyvä vuosikertomus sisältää toimintavuoden oleelliset tapahtumat, yhdistyksen aikaansaannokset sekä arvioin yhdistyksen tulevaisuudesta. Vuosikertomuksen olisi hyvä olla sellaisessa muodossa, että sitä on helppo verrata toimintasuunnitelmaan. Vuosikertomuksessa on hyvä luetella yhdistyksen toimielinten kokoonpanot ja yhdistystä edustaneet henkilöt. (Loimu 2013, 92.)

4.5 Toiminnantarkastus

Yhdistyksen ei tarvitse valita tilintarkastajaa, mikäli päättyneellä ja sitä välittömästi edeltäneellä tilikaudella korkeintaan yksi seuraavista ehdoista on täyttynyt: taseen loppusumma ylittää 100 000 euroa, liikevaihto on yli 200 000 euroa tai palveluksessa on keskimäärin ollut yli kolmea henkilöä (Tilintarkastuslaki 1141/2015 2:2.2 §). Mikäli yhdistyksellä ei ole tilintarkastajaa, on sillä oltava toiminnantarkastaja (Yhdistyslaki 503/1989 6:38a.1 §).

Toiminnantarkastajan on oltava luonnollinen henkilö, jolla on taloudellisten ja oikeudellisten asioiden tuntemusta. Toiminnantarkastajan täytyy olla riippumaton, kun hän suorittaa tarkastusta. (Kallio ym. 2016, 148.) Toiminnantarkastajalla on salassapitovelvollisuus (Patentti- ja rekisterihallitus 2011, viitattu 17.1.2018).

Toiminnantarkastajan velvollisuus on tarkastaa yhdistyksen talous sekä hallinto yhdistyksen toiminnan edellyttämässä laajuudessa. Toiminnantarkastaja laatii tarkastuksesta kirjallisen toiminnantarkastuskertomuksen. (Yhdistyslaki 503/1989 6:38a.4 §.) Toiminnantarkastuskertomuksessa mainitaan mitä ja miten on tarkastettu sekä mitä tarkastuksessa on havaittu. Kertomuksen tulisi sisältää myös maininta olennaisista huomautettavista asioista, jotka koskevat yhdistyksen taloutta ja hallintoa. (Patentti- ja rekisterihallitus 2011, viitattu 17.1.2018.)

5 OPPIMISTEHTÄVÄN LAATIMISPROSESSI

Ajatus opinnäytetyön aiheesta ja näin ollen myös oppimistehtävän laatimisesta syntyi, kun kysyin lehtori Leena Yrttiaholta, olisiko hänellä tarjota opinnäytetyön aihetta yhdistyksiin liittyen. Olin kiinnostunut yhdistyksien kirjanpidon erityispiirteistä työni kautta. Leena Yrttiaholla oli valmiina aihe koskien Yhdistyksen- ja asunto-osakeyhtiön talous –opintojaksoa. Opintojaksolle tarvittiin oppimistehtävää, joka koskisi kokonaisvaltaisesti yhdistyksen kirjanpitoa. Olin myös itse aiemmin suorittanut kyseisen opintojakson ja aihe tuntui hyödylliseltä ja kiinnostavalta, joten otin opinnäytetyönäikseen vastaan.

Aloitin oppimistehtävän laatimisen ohjausseminaarin jälkeen, eli kun opinnäytetyön tietoperusta oli saatu valmiiksi. Tietoperustaan tutustumisen ja teoriaosuuden kirjoittamisen jälkeen oli helpompi alkaa laatia tehtävää, kun tarvittavat taustatiedot olivat hallussa. Teoriatiedon karttumisen kautta myös osasin valita paremmin keskeiset ja tärkeät asiat oppimistehtävää varten. Oppimistehtävään päätin valita joulukuun tositteiden kirjaamisen ja sen jälkeen tilinpäätöksen tekemisen, jotta opiskelijat saisivat hyvän kokonaiskuvan yhdistyksen kirjanpitoon liittyvistä asioista.

Suunnittelin ja toteutin oppimistehtävän (liite 3) Excel-taulukkolaskentaohjelmalla, koska sen käyttämiseen opiskelijat eivät tarvitse erillisiä käyttöoikeuksia ja ohjelma on helppokäyttöinen. Tositteita on myös helppo jatkossa muokata tarpeen mukaan esimerkiksi arvonlisäverokantojen muuttuessa.

Aluksi perehdyin oululaiselta yhdistykseltä saamaani kirjanpitoaineistoon ja mietin, mitkä tapahtumat olisivat kokonaiskuvan oppimisen kannalta hyödyllisiä. Valitsin mielestäni oleellimmat tositteet joulukuun tositeaineistoon kuvitteelliselle yhdistykselle, jonka kirjanpito oppimistehtävässä on tarkoitus laatia. Pyrin valitsemaan tositteita mahdollisimman monipuolisesti. Tositteiden valitsemisen jälkeen aloitin tositteiden laatimisen Excel-taulukkolaskentaohjelmalla. Muokkasin tositteiden yhdistyksen nimen ja osoitetiedot kuvitteellisiksi, myös osaa laskuttajien tiedoista ja laskujen sisälloistä on muokattu. Tositeaineiston summat on laskettu erillisellä välilehdellä olevan arvonlisäprosentin sekä hintakertoimen avulla, jotta tositteita on helppo muokata jatkossa muuttamalla vain hintakerrointa tai arvonlisäverokantoja.

Seuraavaksi laadin tehtävää varten tarvittavat kirjauspohjat eli päiväkirjan joulukuun kirjanpidon tekemistä varten sekä pääkirjan eli tilinpäätöstaulukon tilinpäätöstehtävän tekemistä varten. Laadin kirjauspohjista mahdollisimman selkeät ja yksinkertaiset. Mietin mitkä olisivat oleelliset tiedot, jotka kirjauspohjiin tulisi laittaa ja laadin sarakkeet sen mukaisesti.

Kirjasin itse joulukuun kirjaukset ja mietin mitä tilejä tehtävään tarvittaisiin ja laadin näkemykseni pohjalta tililuettelon. Tililuettelon laatimisessa tuli ottaa huomioon yhdistyksen erilainen tuloslaskelmarakenne sekä miettiä mitä kaikkia tilejä tehtävän tekemiseen tarvittaisiin. Seuraavaksi laadin tilinpäätöksen, tuloslaskelman ja taseen. Kun olin laatinut tehtävän ratkaisut, mietin viimeiseksi tehtävänannot, jotta niistä tulisi mahdollisimman selkeät ja ymmärrettävät. Tehtävien ratkaisut ovat vain opettajien käyttöön, eikä niitä ole mukana tässä raportissa.

Esitysseminaarin jälkeen muokkasin vielä tositteita, sekä tehtävän ratkaisuja saamieni kehitysideiden mukaisesti. Laadin lisäksi vielä tiliotteen koko kuukauden aikaisista tapahtumista. Tiliotteen mallina on myös käytetty oululaisen yhdistyksen tiliotetta.

6 JOHTOPÄÄTÖKSET JA POHDINTA

Opinnäytetyön tavoite oli laatia Yhdistyksen ja asunto-osakeyhtiön talous –opintojaksolle oppimistehtävä, jonka avulla opiskelijat saivat kokonaiskuvan yhdistyksen kirjanpidosta ja sen erityispiirteistä. Opinnäytetyön aihe hyväksyttiin marraskuussa 2017 ja aloituskeskustelu pidettiin joulukuussa 2017. Aloituskeskustelun jälkeen aloitin lähdemateriaalien lukemisen ja opinnäytetyön teoriaosuuden kirjoittamisen. Opinnäytetyön teoriaosuus valmistui aikataulun mukaisesti helmikuussa 2018.

Opinnäytetyön tutkimuskysymyksiä olivat: Mitkä ovat yhdistyksen kirjanpidon erityispiirteet? Miten yhdistyksen kirjanpito tulisi laatia? Yhdistyksen kirjanpidon erityispiirteitä ovat vastikkeettomat suoritukset kuten apurahat, lahjoitukset ja avustukset. Lisäksi yhdistyksen tuloslaskelma eroaa yritysten tuloslaskelmakaavasta.

Helmikuussa pidetyssä ohjausseminaarissa esittelin teoriaosuuden, päivitetyn sisällysluettelon ja lähdeluettelon. Ohjausseminaarissa käytiin läpi muutamia asioita, joita teoriaosuuteen olisi hyvä korjata sekä keskusteltiin siitä, minkälaisia asioita oppimistehtävässä olisi hyvä ottaa huomioon. Ohjausseminaarin jälkeen aloitin opinnäytetyön toiminnallisen osuuden eli oppimistehtävän laatimisen. Oppimistehtävän laatimiseen sain avuksi oululaisen yhdistyksen vuoden tositeaineiston, josta oli paljon apua. Oppimistehtävän laatiminen olisi ollut huomattavasti vaikeampaa ilman oikean yhdistyksen kirjanpidon tositteita.

Oppimistehtävän tositteiden laatimiseen sain apua lehtori Ulla Reinikaiselta. Tein oppimistehtävän tositteet Ullan neuvojen mukaisesti Excel-taulukkolaskentaohjelmalla. Myös muut oppimistehtävän osat tein Exceliä apuna käyttäen. Oppimistehtävän tekeminen oli haastavaa, sillä piti osata valita oleelliset asiat tehtävään ja tehtävän vastauksia ei voinut tarkistaa, kun tehtävä oli itse laatimani. Oppimistehtävän laatiminen kuitenkin paransi omaa tietämystäni kirjanpidosta ja tilinpäätöksestä yleisesti, mutta erityisesti yhdistysten näkökulmasta.

Opinnäytetyön aihe oli itselleni ajankohtainen ja mielenkiintoinen, sillä työskentelen yhdistysten kirjanpidon parissa. Yhdistysten kirjanpitoon liittyviä lähteitä löytyi runsaasti ja lähteet olivat ajantasaista. Tietoperusta pysyi aiheen rajauksen sisällä hyvin. Opinnäytetyön tutkimuskysymyksiä olivat:

Mitkä ovat yhdistyksen kirjanpidon erityispiirteet? Miten yhdistyksen kirjanpito tulisi laatia? Mielestäni vastasin tutkimuskysymyksiin niin teoriaosuudessa kuin oppimistehtävässäkin. Mielestäni oppimistehtävä vastasi hyvin tietoperustaa ja sain valittua oppimistehtävään samoja asioita mitä olin käsitellyt tietoperustassa.

Opinnäytetyöprosessi eteni laaditun suunnitelman mukaisesti sekä laatimassani aikataulussa. Toistteiden ja oppimistehtävän laatiminen vei kuitenkin enemmän aikaa kuin olin ajatellut, joten opinnäytetyön tekemistä piti vauhdittaa loppua kohden, jotta se pysyi aikataulussa.

Mielestäni opinnäytetyöprosessi onnistui kokonaisuudessaan hyvin ja tietoperustasta sekä oppimistehtävästä tuli tarkoituksenmukainen. Opinnäytetyön tekeminen oli mielenkiintoista ja opetti teoriatiedon lisäksi käytännön kirjanpitoaitoa sekä projektinhallintaitoja. Itselle mielenkiintoinen aihe piti myös motivoituneena koko opinnäytetyöprosessin ajan ja uskon sen vaikuttaneenkin aikataulussa pysymiseen.

Tämän opinnäytetyön jatkokehittämisideana voisi olla kirjanpidon laatiminen jollekin erilaiselle yhdistykselle, esimerkiksi ammatiliitolle tai rahoituslaskelman laatiminen. Jatkokehittämisidea voisi myös liittyä yhdistyksen tulo- ja arvonaläverovelvollisuuteen, jotka rajattiin tämän opinnäytetyön ulkopuolelle.

LÄHTEET

Arvonlisäverolaki 30.12.1993/1501

Halila, H. & Tarasti, L. 2011. Yhdistysoikeus. Helsinki: Talentum.

Kallio, M., Kangasniemi, A., Pöyhönen, K. & Vierros, H. 2016. Yhdistykset ja säätiöt : kirjanpidon, tilinpäätöksen ja verotuksen erityiskysymyksiä. Helsinki: ST-Akatemia.

KILA 10.4.1995/1334 Omakatteiset rahastot

KILA 6.3.2000/1607 Lahjoitukset

KILA 6.5.2003/1701 Avustukset

KILA 18.10.2005/1757 Yhdistyksen tilikausi

KILA 13.3.2012/1884 Sidotut ja omakatteiset rahastot

Kirjanpitoasetus 30.12.1997/1339

Kirjanpitolaki 30.12.1997/1336

Kirjanpitolautakunta 2011. Yleisohje kirjanpidon menetelmistä ja aineistoista. Viitattu 6.1.2018
<http://tem.elinar.fi/tem/kirjanpi.nsf/all/98CA1240D57D5BD0C225782C003E0FCF?openDocument>

Lahjanlupauslaki 31.7.1947/625

Leppiniemi, J. & Kaisanlahti, T. 2016. Tilinpäätäjän käsikirja. Viitattu 28.1.2018,
[https://verkkokirjahylly-almatalent-fi.ezp.oamk.fi:2047/teos/JAFBFXGUG#kohta:T-LINP\(\(c4\)\(\(c4\)TT\(\(c4\)J\(\(c4\)N\(\(20\)K\(\(c4\)SIKIRJA\(\(20](https://verkkokirjahylly-almatalent-fi.ezp.oamk.fi:2047/teos/JAFBFXGUG#kohta:T-LINP((c4)((c4)TT((c4)J((c4)N((20)K((c4)SIKIRJA((20)

Loimu, K. 2013. Yhdistystoiminnan käsikirja. Helsinki: Sanoma Pro.

Myrsky, M. 2014. Yhdistysten ja säätiöiden verotus. Helsinki: Lakimiesliiton kustannus.

Patentti- ja rekisterihallitus 2018. Toiminnantarkastus. Viitattu 17.1.2018

<https://www.prh.fi/fi/yhdistysrekisteri/toiminnantarkastus.html>

Patentti- ja rekisterihallitus 2011. Yhdistysten ja uskonnollisten yhdyskuntien tilastoja. Viitattu 17.1.2018 <https://www.prh.fi/fi/yhdistysrekisteri/yhdistysrekisterintilastoja.html>

Perintö- ja lahjaverolaki 12.7.1940/378

Tilintarkastuslaki 18.9.2015/1141

Tomperi, S. 2015. Kehittyvä kirjanpitoaito. Helsinki: Edita.

Tuloverolaki 30.12.1992/1535

Valtioneuvoston asetus pien- ja mikroyrityksen tilinpäätöksessä esitettävistä tiedoista 2015/1735

Verohallinto 2016a. Apurahojen, stipendien, tunnustuspalkintojen ja muiden palkintojen verotus. Viitattu 27.1.2018

Verohallinto 2017. Tuloverotus: Yhdistys ja säätiö. Viitattu 27.1.2018

<https://www.vero.fi/yritykset-ja-yhteisot/tietoa-yritysverotuksesta/tuloverotus/yhdistys-ja-saatio/>

Verohallinto 2016b. Verotusohje yleishyödyllisille yhteisöille. Viitattu 27.1.2018

https://www.vero.fi/syventavat-vero-ohjeet/ohje-hakusivu/47999/verotusohje_yleishyodyllisille_yhteisoi3/

Vinnikainen, M. & Perälä, S. 2016. Yhdistyksen ja säätiön tilinpäätösmalli. Helsinki: ST-Akatemia Oy

Yhdistyslaki 26.5.1989/503

LIITEET

Liite 1 Tuloslaskelma

Liite 2 Tase

Liite 3 Oppimistehtävä Urheilevat opiskelijat ry

Varsinainen toiminta

1. Tuotot
2. Kulut
 - a) Henkilöstökulut
 - b) Poistot
 - c) Muut kulut
3. Tuotto-/Kulujäämä

Varainhankinta

4. Tuotot
5. Kulut
6. Tuotto-/Kulujäämä

Sijoitus- ja rahoitustoiminta

7. Tuotot
8. Kulut
9. Tuotto-/Kulujäämä

10. Yleisavustukset

11. Tilikauden tulos

12. Tilinpäätössiirrot

- a) Poistoeron muutos
- b) Verotusperusteisten varausten muutos
- c) Konserniavustus

13. Tilikauden ylijäämä (alijäämä)

Vastaavaa

A PYSYVÄT VASTAAVAT

I Aineettomat hyödykkeet

1. Kehittämismenot
2. Aineettomat oikeudet
3. Liikearvo
4. Muut aineettomat hyödykkeet
5. Ennakkomaksut

II Aineelliset hyödykkeet

1. Maa- ja vesialueet
2. Rakennukset ja rakennelmat
3. Koneet ja kalusto
4. Muut aineelliset hyödykkeet
5. Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat

III Sijoitukset

1. Osuudet saman konsernin yrityksissä
2. Saamiset saman konsernin yrityksiltä
3. Osuudet omistusyhteisyhteisöissä
4. Saamiset omistusyhteisyhteisöiltä
5. Muut osakkeet ja osuudet
6. Muut saamiset

B VAIHTUVAT VASTAAVAT

I Vaihto-omaisuus

1. Aineet ja tarvikkeet
2. Keskeneräiset tuotteet
3. Valmiit tuotteet/tavarat
4. Muu vaihto-omaisuus
5. Ennakkomaksut

II Saamiset

1. Myyntisaamiset
2. Saamiset saman konsernin yrityksiltä
3. Saamiset omistusyhteisyhteisöiltä
4. Lainasaamiset
5. Muut saamiset
6. Maksamattomat osakkeet/osuudet
7. Siirtosaamiset

III Rahoitusarvopaperit

1. Osuudet saman konsernin yrityksissä
2. Muut osakkeet ja osuudet
3. Muut arvopaperit

IV Rahat ja pankkisaamiset

Vastattavaa

A OMA PÄÄOMA

I Osake-, osuus- tai muu vastaava pääoma

II Ylikurssirahasto

III Arvonkorotusrahasto

IV Muut rahastot

1. Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto
2. Vararahasto
3. Yhtiöjärjestyksen tai sääntöjen mukaiset rahastot
4. Käyvän arvon rahasto
5. Muut rahastot

V Edellisten tilikausien voitto (tappio)

VI Tilikauden voitto (tappio)

B TILINPÄÄTÖSSIIRTOJEN KERTYMÄ

1. Poistoero
2. Verotusperäiset varaukset

C PAKOLLISET VARAUKSET

1. Eläkevaraukset
2. Verovaraukset
3. Muut pakolliset varaukset

D VIERAS PÄÄOMA

1. Joukkovelkakirjalainat
2. Vaihtovelkakirjalainat
3. Lainat rahoituslaitoksilta
4. Takaisinlainat työeläkevakuutuslaitoksilta
5. Saadut ennakot
6. Ostovelat
7. Rahoitusvekselit
8. Velat saman konsernin yrityksille
9. Velat omistusyhteisy yrityksille
10. Muut velat
11. Siirtovelat

Urheilevat Opiskelijat ry

**KIRJANPITOAINEISTO
JOULUKUU 20x1**

Urheilevat opiskelijat ry

Urheilevat opiskelijat ry on yleishyödyllinen urheiluseura, jonka tarkoitus on pallopeleissä joukkueiden valmentaminen, kilpailuiden järjestäminen sekä niihin osallistuminen. Yhdistys ei ole tulo- tai arvolisäverovelvollinen. Yhdistyksen toimintaa rahoitetaan jäsen- ja kausimaksuilla, myyjäisillä sekä arpajaisilla.

TEHTÄVÄ 1

Kirjaa maksuperusteisesti joulukuun tositteet päiväkirjapohjaan.

Laskut ovat maksettu eräpäivänä, jollei muuta ole mainittu.

TEHTÄVÄ 2

Laadi Urheilevat Opiskelijat ry:n

a) tilinpäätös tilinpäätöstaulukkoon. Ota huomioon, että tilikauden aikana saadut osinkotuotot ovat muodostuneet omakatteisen rahaston sijoituksista. Kirjaa siirrot rahastoihin. Käytä apuna tarvittaessa muistiotositteepohjaa. Kalustosta tehdään 25% menojäännöspoisto.

b) tuloslaskelma

c) tase

Tililuettelo

Urheilevat opiskelijat ry

1200	Kalusto
1300	Muut saamiset
1400	Siirtosaamiset
1500	Kassatili
1600	Pankkitili
1700	Sijoitukset
1800	Omakatteisen rahaston pankk
1810	Omakatteisen rahaston sijoitu
2000	Omakatteinen rahasto
2100	Anneli Hakalan rahasto
2200	Edellisten tilikausien voitto /
2300	Tilikauden voitto / tappio
2400	Muut pitkäaikaiset velat
2500	Ostovelat
2600	Muut lyhytaikaiset velat
2700	Siirtovelat
3010	Kausimaksut
3020	Välinekulut
3030	Kilpailukulut
3040	Vuokrakulut
3050	Matkakulut
3060	Ilmoituskulut
3070	Puhelinkulut
3080	Postikulut
3090	Toimistotarvikkeet
3100	Ravintola- ja virkistyskulut
3110	Maksetut apurahat
3200	Kaluston poisto
4000	Jäsenmaksut
4100	Myyjäistuotot
4200	Arpajaistuotot
4300	Lahjoitukset
4400	Muu varainhankinta
4500	Myyjäiskulut
4600	Muut varainhankinnan kulut
5000	Osinkotuotot
5100	Korkotuotot
5200	Korkokulut
7100	Siirto rahastoon
7200	Siirto omakatteiseen rahastoon
8000	Yleisavustukset
9900	Tilikauden tulos

Urheilevat opiskelijat ry
Simpukkatie 10
90540 Oulu

Danske Bank
Oulu
Kirkkokatu 13
90100 Oulu
Puh. 0107007000
SWIFT-BIC: DABAFIHH

31.12.20x1
Ajalta 1.12.20x1 - 31.12.20x1
Tilinumero FI78 5000 1910 1501 77

Kirjauspäivä	Selitys	Pano + / Otto -	Tilin saldo
1.12	SALDO 1.12.20x1		+ 5100,00
1.12.	VIITESIIRTO Antti Hirvonen 10478541	+ 50,00	
1.12.	VIITESIIRTO Selkotieto Oy 15742	- 0,00	
1.12.	VIITESIIRTO Oulun kaupunki 77704	+ 1000,00	
3.12.	VIITESIIRTO As Oy Kaarnatie 4515	- 370,00	
4.12.	VIITESIIRTO Suorsan liikenne Ky 9042	- 770,00	
4.12.	VIITESIIRTO Kaleva 365 Oy 846127	- 31,00	
4.12.	KORTTIOSTO K-Market Kuivasjärvi	- 21,38	
4.12.	VIITESIIRTO ABC Hirvaskangas 845971	- 164,60	
5.12.	VIITESIIRTO Jani Heikkinen 22789	- 289,46	
7.12.	VIITESIIRTO Samu Niemi 8745	+ 0,00	
10.12.	VIITESIIRTO Anneli Hakalan kuolinpesä 274756	+ 10000,00	
13.12.	VIITESIIRTO Emilia Väinämö 3475	- 340,00	

15.12.	VIITESIIRTO Telia Finland Oyj 1204793147	- 19,90	
17.12.	KORTTIMAKSU S-Market Haukipudas	- 28,00	
17.12.	VIITESIIRTO Oulun kaupunki 104786541	- 83,78	
26.12.	VIITESIIRTO Urheiluväline Oy 704151	- 0,00	
26.12.	VIITESIIRTO Jyväskylän pallo ry 748911	- 70,00	
28.12.	PANO	+ 260,00	
29.12.	VIITESIIRTO Oulun kaupunki 3078416	- 50,00	
31.12.	SALDO 31.12.20x1		+ 12757,48

Urheilevat opiskelijat ry**LASKU**

Urheilevat opiskelijat ry
Simpukkatie 10
90540 Oulu

Laskutusosoite
Antti Hirvonen
Ketunlenkki 17
90270 Oulu

Laskun päivämäärä 1.11.20x1	Laskun numero 1047854
Asiakasnumero 540745	Y-tunnus 4173247-1
Eräpäivä 1.12.20x1	Viitenumero 10478541
Huomautusaika 8 pv	Maksuehto 30 pv netto
Kassa-ale % 0 %	Viivästyskorko % 8 %

Tuotenumero	Tuote	Määrä	á-hinta	Veroton	Alv %	Verollinen
1	Jäsenmaksu	1	50,00	50,00	0,00	50,00

	Veroton	Vero	Yhteensä
Arvonlisävero 0%	50,00	0,00	50,00
Arvonlisävero 10%	0,00	0,00	0,00
Arvonlisävero 14%	0,00	0,00	0,00
Arvonlisävero 24%	0,00	0,00	0,00
Lasku yhteensä	50,00	0,00	50,00

Eräpäivä 1.12.20x1	Viitenumero 10478541	Yhteensä EUR 50,00
-----------------------	-------------------------	-----------------------

IBAN FI93 5740 9241 7189 12	BIC OKOYFIHH
--------------------------------	-----------------

Urheilevat opiskelijat ry Simpukkatie 10 90540 Oulu	Y-tunnus: 4173247-1 Kotipaikka: Oulu Alv-tunnus: FI41732471
---	---

Selkotieto Oy

LASKU

PL 24

00351 Helsinki

	Päivämäärä	24.11.20x1
	Laskunnumero	1574
	Eräpäivä	1.12.20x1
Urheilevat opiskelijat ry	Asiakk. Y-tunnus	4173247-1
Simpukkatie 10	Viitenumero	15742
90540 Oulu	Maksuehto	7 pv netto
	Viivästyskorko	7,50 %
	Huomatusaika	7

Aihe	Kpl	á-hinta	Alv %	Alv	Summa
Netti-Jäsenrekisteri kuukausimaksu (1.12.20x1 - 31.12.20x1)	1	15	24 %	3,60	18,60

Alv erittely

Alv	Veroton myynti	Vero
24 %	15,00	3,60

Saajan tilinumero Mottagarens kontonummer	IBAN FI53 3636 3010 2717 68	BIC SBANFIHH
Saaja Mottagare	Selkotieto Oy PL 24 00351 HELSINKI	
Maksajan nimi ja osoite Betälarens namn och adress	Urheilevat opiskelijat ry Simpukkatie 10 90540 Oulu	
Allekirjoitus Underskrift		Viitenro Ref.nr 15742
Tilityt nro Från konto nr		Eräpäivä Förf.dag 1.12.20x1
		Euro 18,60

Avustuspäätös

1.11.20x1

Oulun kaupunki

Viite Hakemuksenne 31.8.20x1

Asia Toiminta-avustus

Oulun kaupunki on myöntänyt Urheilevat opiskelijat ry:lle toiminta-avustusta hakemuksen perusteella 1000€.

Avustus maksetaan yhdessä erässä 1.12.20x1.

Saajan tilinumero Mottagarens kontonummer	IBAN FI34 7484 5976 2148 33	BIC DABAFIHH		
Saaja Mottagare	As Oy Kaarnatie	Vuokra Kaarnatie 24 Joulukuu 20x1 ALV 0 %		
Maksajan nimi ja osoite Betalarens namn och adress	Urheilijat opiskelijat ry Simpukkatie 10 90540 Oulu			
Allekirjoitus Underskrift		Viitenro Ref.nr	4514	
Tilitä nro Från konto nr	FI94 7418 9586 9745 85	Eräpäivä Förf.dag	3.12.20x1	Euro 370,00

Saajan tilinumero Mottagarens kontonummer	IBAN FI78 5000 1910 1501 77	BIC DABAFIHH		
Saaja Mottagare	Urheilevat opiskelijat ry	Lahjoitus Joulukuu 20x1		
Maksajan nimi ja osoite Betalarens namn och adress	Samu Niemi Simpstie 15 90540 Oulu			
Allekirjoitus Underskrift		Viitenro Ref.nr	3741	
Tilitä nro Från konto nr	FI94 7418 9586 9745 85	Eräpäivä Förf.dag	3.12.20x1	Euro 540,00

TESTAMENTTI

Allekirjoittanut Anneli Hakala (041252-4828) määrään viimeisenä tahtonani, että omaisuudestani lahjoitetaan Urheilevat opiskelijat ry:lle 10 000 € käteisvaroja sekä 5000 € arvosta osakkeita. Lahjoituksen varat on käytettävä jalkapalloilijoiden tukemiseen.

Oulussa 13.10.20x1

Anneli Hakala
Hallituskatu 9
90100 Oulu

Me allekirjoittaneet testamentin todistajat olemme olleet läsnä Anneli Hakalan allekirjoittaessa testamenttia. Testamentin tekijä on laatiessaan testamenttia ollut täysin testamentintekokelpoinen ja kykenevä testamentin laadintaan. Hän on laatinut testamentin vapaasta tahdostaan kenenkään ulkopuolisen pakottamatta tai taivuttelemana.

Heimo Anttonen 270867-2448
Kierikkitie 15
90670 Oulu

Lilja Nieminen 140587-3759
Konetie 25
90620 Oulu

Lahjoitus on maksettu tilille 10.12.20x1
Lahjoituksesta muodostetaan sidottu rahasto.

Päätös

13.12.20x1

Yhdistys on päättänyt maksaa apurahan 340€ opiskelijaliikuntaa koskevaan tutkimukseen Emilia Väinämölle.

Matti Keränen

Hallituksen puheenjohtaja

Hallituksenkokouksen pöytäkirja on liitteenä.

Suorsan liikenne Ky

Kajaanintie 38
91600 Utajärvi
Suomi

Lasku

Päiväys 4.11.20x1	Laskunumero 9041
Laskutusasiakas 748	
Toimitusaika 4.11.20x1	
Maksuehto 30 pv netto	Eräpäivä 4.12.20x1
Huom. Aika 7 pv	Viivästyskorko 16 %

Nimike	Määrä	á-hinta	Veroton	ALV %	Yhteensä
Tilausajo Oulu - Jyväskylä -Oulu	1	700,00	700,00	10 %	770,00
Yhteensä EUR					770,00

Alv %	Netto	Vero	Brutto
10 %	700,00	70,00	770,00

Viitenumero 9042	Yhteensä	EUR 770,00
---------------------	-----------------	---------------

Suorsan liikenne Ky
Kajaanintie 38
91600 Utajärvi

Pankit
FI77 4156 4567 8920 98

OKOYFIHH
info@suorsanliikenne.fi

KALEVA

LASKU

Urheilevat opiskelijat ry
Simpukkatie 10
90540 Oulu

Laskun päiväys
20.11.20x1
Asiakasnumero
341
Viitenumero
846127

Laskun numero
84579
Maksuehto
14 pv netto
Viivästyskorko
7 % eräpäivästä lukien
Y-tunnus
4173247-1

Pvm/Selite	Määrä	á-hinta	Veroton	Alv %	Alv	Yhteensä
20.11.20x1	1	25,00	25,00	24 %	6,00	31,00
Ilmoitus lehdessä						

Alv erittely:	Veroton määrä	25,00
	Alv	24 % 6,00
	LASKU YHTEENSÄ EUR	31,00

Saajan tilinumero Mottagarens kontonummer	IBAN FI31 4478 0480 0789 84	BIC NDEAFIHH
Saaja Mottagare	Kaleva 365 Oy Y-tunnus: 2710589-7	Laskun numero 84579
Maksajan nimi ja osoite Betalarens namn och adress	Urheilevat opiskelijat ry Simpukkatie 10 90540 Oulu	
Allekirjoitus Underskrift		Viitenro Ref.nr 846127
Tilitä nro Från konto nr		Eräpäivä Förf.dag 4.12.20x1 Euro 31,00

K-Market Kuivasjärvi
Kuovitie 7
90540 Oulu
Puh. 087455876
Y-tunnus 7854631-8

18:44

4.12.20x1

Juhla Mokka 500g	3,79
Juhla Mokka 500g	3,79
Juhla Mokka 500g	3,79
Maitokolmio kevytmaito 1l	0,89
Maitokolmio kevytmaito 1l	0,89
Kertakäyttömuki 200kpl	5,14
Palasokeri 500g	2,88
Muovikassi	0,21

YHTEENSÄ	21,38
----------	-------

Kahvio-ostot myyjäisiä varten

ALV		Veroton	Vero	Verollinen
2	14 %	14,06	1,97	16,03
3	24 %	4,31	1,04	5,35
Yhteensä		18,38	3,00	21,38

Tervetuloa uudelleen!

ABC HIRVASKANGAS

Suonenjoentie 10

44250 Koivisto

LASKU**84597**

Urheilevat opiskelijat ry

Simpukkatie 10

90540 Oulu

Y-tunnus

Kotipaikka

Viitenumero

Asiakasnumero

Puhelin

Laskupäivä

Maksuehto

Huomautusaika

Viivästyskorko

0864253-8

Koivisto

845971

1024

504 138 741

4.11.20x1

30pv netto

14 pv

16 %

Tuote	Pvm	Kpl	á-hinta	Veroton	Alv %	Vero	Yhteensä
RYHMÄRUOKAILU	4.11.20x1	20	7,00	140	14 %	19,60	159,60
LASKUTUSLISÄ	4.11.20x1	1	4,03	4,03	24 %	0,97	5,00
Yhteensä				144,03		20,57	164,60

24 % Yhteensä 5,00 Verot 19,60

14 % Yhteensä 159,60 Verot 0,97

Eräpäivä 4.12.20x1

Viitenumero

845971

Maksettava

164,60 €

Saajan tilinumero
S-pankki 393900-1471348

IBAN
FI17 3939 0001 4713 48

BIC
SBANFIHH

MATKALASKU
Urheilevat opiskelijat ry

Nimi: Jani Heikkinen
Tilinumero: FI 5740 5876 0020 2278 89
Osoite: Puistokatu 47 B 14, 90120 Oulu

PVM	Matkareitti ja tarkoitus	km	Korvaus (0.41€ x km)
4.11.20x1	Oulu - Jyväskylä - Oulu Joukkueen turnausmatka	684	280,44
15.11.20x 1	Haukipudas - Oulu - Haukipudas Kokous	22	9,02

YHTEENSÄ 289,46 €

Maksettu 5.12.20x1

Telia Finland Oyj

LASKU

Urheilevat opiskelijat ry
Simpukkatie 10
90540 Oulu

Laskun numero	120479314	Päiväys	1.12.20x1	Eräpäivä	15.12.20x1
Asiakasnumero	54789	Y-tunnus	4173247-1		

Laskun yhteenveto**Ajalta**

€

Kuukausimaksut

1.11.20x1 - 30.11.20x1

19,90

Maksettava €

Yhteensä €

19,90

Veroerittely

Hinta

Alv

Yhteensä

Palvelu, alv 24%

16,05

3,85

19,90

Telia Finland Oyj, Teollisuuskatu 15, 00510 HELSINKI Y-tunnus 1475607-9 Alv.rek. FI14756079

Saajan tilinumero Mottagarens kontonummer	IBAN FI84 8000 4523 6978 51	BIC DABAFIHH
Saaja Mottagare	Telia Finland Oyj	Laskunnumero 120479314
nimi ja osoite	Urheilevat opiskelijat ry Simpukkatie 10 90540 Oulu	
Allekirjoitus Underskrift		Viitenro Ref.nr 1204793147
Tilitä nro Från konto nr		Eräpäivä Förf.dag 15.12.20x1
		Euro 19,90 €

S-MARKET HAUKIPUDAS

PUH 044 7886176

17:41:00 17-12-20x1

POSTIMERKKI 10kpl arkki

2	KPL	14	EUR/KPL	28,00
---	-----	----	---------	-------

YHTEENSÄ	28,00
----------	-------

ALV	VEROTON	VERO	VEROLLINEN
-----	---------	------	------------

0 %	28,00	0,00	28,00
-----	-------	------	-------

PALVELEMME

MA - SU 7-22

TERVETULOA!

Osuuskauppa Arina Y-0187614-3

LASKU

OULUN KAUPUNKI Sivistys- ja
kulttuuripalvelut/Liikuntapalvelut

Laskun päiväys
3.12.20x1

Laskun numero
1047865

Laskunsaaja
Urheilevat opiskelijat ry
Simpukkatie 10
90540 Oulu

Asiakasnumero
104879

Maksuehto
14 päivää netto
Huomautusaika
8 päivää
Viivästyskorko
7 %

Y-tunnus: 4173247-1

Selite	Määrä	á-hinta	Alv %	Veroton	Alv	Yhteensä
RITAHARJUN KOULU, liikuntasalin vuokra 1.12.20x1 - 31.12.20x1	3	9,52	10 %	28,56	2,86	31,42
MYLLYTULLIN KOULU, liikuntasalin vuokra 1.12.20x1 - 31.12.20x1	4	9,52	10 %	38,08	3,81	41,89
METSOKANKAAN KOULU, liikuntasalin vuokra 1.12.20x1 - 31.12.20x1	1	9,52	10 %	9,52	0,95	10,47
LASKU YHTEENSÄ EUR						83,78
Veroton määrä:						76,16
Alv				10 %		7,62

OP-Pohjola IBAN
FI11 5741 8560 0041 87

SWIFT/BIC
OKOYFIHH

Viitenumero	Eräpäivä	Laskun summa
104786541	17.12.20x1	83,78

Sivistys ja kulttuuripalvelut/Liikuntapalvelut
PL 10
90015 OULUN KAUPUNKI
Finland

Puhelin: 045 7414 841

Kotipaikka: OULUN KAUPUNKI
Y-tunnus: 0741831-1
VAT-tunnus: FI0175984

Urheiluvästaruste Oy

Lasku

Ojakatu 7 41230 Saarijärvi	Laskun pvm 12.12.20x1
	Laskun numero 70415
	Asiakasnumero 3478
	Viitenumero 704151
	Maksuehto 14 pv
	Huomautusaika 8 vrk
	Viivästyskorko 8 %
	Y-Tunnus 4173247-1
Urheilevat opiskelijat ry Simpukkatie 10 90540 Oulu	

Tuotenimi	Määrä	á hinta	Veroton hinta	Alv-%	Verollinen hinta
1401 Salming Q4 nuorten salibandymaila	20	25,15 €	503,00 €	24 %	623,72 €
1407 Exel V10 aikuisten salibandymaila	35	27,80 €	973,00 €	24 %	1 206,52 €
125633 Salibandypallo	75	0,92 €	69,00 €	24 %	85,56 €

Verollinen hinta yhteensä 1 915,80 €

Verokanta	Veroton hinta	Alv	Verollinen hinta
24 %	1 545,00 €	370,80 €	1 915,80 €
	1 545,00 €	370,80 €	1 915,80 €

Saajan tilinumero Mottagarens kontonummer	IBAN FI84 8000 4523 6548 12	BIC DABAFIHH
Saaja Mottagare	Urheiluvästaruste Oy	lasku 70415
Maksajan nimi ja osoite Betaltarens namn och adress	Urheilevat opiskelijat ry Simpukkatie 10 90540 Oulu	
Allekirjoitus Underskrift		Viitenro Ref.nr 704151
Tilityt nro Från konto nr		Eräpäivä Förf.dag 26.12.20x1
		Euro 1 915,80 €

Jyväskylän pallo ry

LASKU

28.11.20x1

Maksaja

Urheilevat opiskelijat ry

Simpukkatie 10

90540 Oulu

Laskunnumero

7489

Maksuehto

21 pv netto

Tuotenimi	Määrä	A-hinta	Yhteensä
Ottelukulut	1	70,00	70,00
Alv %	Peruste	Veroa	Yhteensä
0 %	70,00	0	70,00
Maksettavaa yhteensä EUR			70,00

IBAN		BIC	
FI84 8000 4523 6574 79		DABAFIHH	
Jyväskylän pallo ry		lasku7489	
Urheilevat opiskelijat ry Simpukkatie 10 90540 Oulu			
		Viitenro Ref.nr	7489 11
		Eräpäivä Förf.dag	Euro
		26.12.20x1	70,00 €

LASKU

OULUN KAUPUNKI Sivistys- ja
kulttuuripalvelut/Liikuntapalvelut

Laskunsaaja
Urheilevat opiskelijat ry
Simpukkatie 10
90540 Oulu

Laskun päiväys
15.12.20x1
Asiakasnumero
104879

Laskun numero
3078415
Maksuehto
14 päivää netto
Huomautusaika
8 päivää
Viivästyskorko
7 %

Y-tunnus: 4173247-1

Selite	Määrä	á-hinta	Alv %	Veroton	Alv	Yhteensä
Avainpantti	1	50,00	0 %	50,00	0,00	50,00

LASKU YHTEENSÄ EUR 50,00
Veroton määrä: 50,00
Alv 0 % 0,00

OP-Pohjola IBAN FI11 5741 8560 0041 87 SWIFT/BIC OKOYFIHH

Viitenumero	Eräpäivä	Laskun summa
3078416	29.12.20x1	50,00 €

Sivistys ja kulttuuripalvelut/Liikuntapalvelut	Puhelin: 045 7414 841
PL 10	Kotipaikka: OULUN KAUPUNKI
90015 OULUN KAUPUNKI	Y-tunnus: 0741831-1
Finland	VAT-tunnus: FI0175984

KASSAKIRJA**Ajalta 1.12.20x1 - 31.12.20x1****Urheilevat opiskelijat ry**

Pvm	Selite	Debet	Kredit	Saldo
1.12.20x1	Alkusaldo			120,00
5.12.20x1	Paperikauppa Oy / Toimistotarvikeosto		9,60	110,40
14.12.20x1	Myyjäisten myyntitulot	278,60		389,00
28.12.20x1	Siirto kassasta pankkitilille		260,00	129,00
31.12.20x1	Loppusaldo			129,00

KASSATOSITTEET

Myyjäiset	14.12.20x1		
Myynnit:			
	kpl	á-hinta	Yht
Kahvi	118	1,00	118,00
Tee	46	0,50	23,00
Mehu	64	0,50	32,00
Pulla	88	1,20	105,60
Yhteensä			278,60

Paperikauppa Oy	5.12.20x1		
Kuulakärkikynä 10kpl	9,60		
YHTEENSÄ	9,60		
KÄTEINEN	10,00		
TAKAISIN	0,40		
Alv	Veroton	Vero	Verollinen
24 %	7,74	1,86	9,60

Saajan tilinumero Mottagarens kontonummer	IBAN FI78 5000 1910 1501 77	BIC DABAFIHH
Saaja Mottagare	Urheilevat opiskelijat ry	Turvapussin numero 452786
Vastaanottaja- konttorin numero ja nimi	Oulu Danske Bank	
Allekirjoitus Underskrift		Asiakkaan ilmoittama määrä Av kunden angivet
Pvm	28.12.20x1	260 €

Urheilevat Opiskelijat ry

Päiväkirja

Muistiotosite

Pvm

Tositeno

Selite	Tili	Debet	Kredit

Tilinpäätöstaulukko

Urheilevat Opiskelijat ry

Tilit	Saldot		Joulukuu		Avustavat pv:t		Tulostili		Tasetili	
	Debet	Kredit	Debet	Kredit	Debet	Kredit	Debet	Kredit	Debet	Kredit
Kalusto	6000,00									
Muut saamiset										
Kassatili	120,00									
Pankkitili	5100,00									
Sijoitukset										
Omakatteisen rahaston pankkitili	12000,00									
Omakatteisen rahaston sijoitukset	4000,00									
Omakatteinen rahasto		16000,00								
Anneli Hakalan rahasto										
Edellisten tilikausien voitto/tappio		6425,04								
Tilikauden voitto/tappio										
Muut lyhytaikaiset velat		170,00								
Jäsenmaksut		5500,00								
Kausimaksut		10300,00								
Välinekulut	4750,00									
Kilpailukulut	1230,00									
Vuokrakulut	4991,00									
Matkakulut	3478,00									
Ilmoituskulut	91,00									
Puhelinkulut	218,90									
Postikulut	49,04									
Toimistotarvikkeet	36,00									
Ravintola- ja virkistyskulut	670,00									
Maksetut apurahat										
Muut varsinaisen toiminnan kulut	340,00									
Arpajaistuotot		780,00								
Myyjäistuotot		690,00								
Lahjoitukset		2400,00								
Muu varainhankinta		840,00								
Myyjäiskulut	130,00									
Muut varainhankinnan kulut	25,00									
Yleisavustukset										
Osinkotuotot		200,00								
Korkokulut	76,10									
Kaluston poisto										
Siirto rahastoon										
Siirto omakatteiseen rahastoon										
Yhteensä	43305,04	43305,04								

YHDISTYKSEN TULOSLASKELMA

Tilikausi 1.1.20x1 - 31.12.20x1

VARSINAINEN TOIMINTA

Tuotot

Kulut

Poistot

Muut kulut

Tuotto-/Kulujäämä

VARAINHANKINTA

Tuotot

Kulut

Tuotto-/kulujäämä

SIJOITUS- JA RAHOITUSTOIMINTA

Tuotot

Kulut

Tuotto-/kulujäämä

Yleisavustukset

Kaluston poisto

Omakatteisen rahaston muutos

Sidotun rahaston muutos

Tilikauden tulos

Tase 31.12.20x1

VASTAAVAA

Pysyvät vastaavat

Aineelliset hyödykkeet

Koneet ja kalusto

Sijoitukset

Muut osakkeet ja osuudet

Omakatteisen rahaston varat

Osakkeet

Pankkisaamiset

Vaihtuvat vastaavat

Saamiset

Muut saamiset

Rahat ja pankkisaamiset

Vastaavaa yhteensä

VASTATTAVAA

Oma pääoma

Sidotut rahastot

Omakatteinen rahasto

Anneli Hakalan rahasto

Edellisten tilikausien voitto (tappio)

Tilikauden voitto

Vieras pääoma

Lyhytaikainen vieras pääoma

Muut lyhytaikaiset velat

Vastattavaa yhteensä
